

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH R. MICALLEF**

Seduta ta' l-10 ta' Mejju, 2006

Citazzjoni Numru. 478/1998/1

John CAMILLERI, bħala president, Victor Spiteri, bħala viċi-president, Alphonse Abela, bħala segretarju, Manwel D'Amato bħala kaxxier, u Michael Cutajar, Mario Mifsud, u Mario Bonavia, bħala membri tal-Kumitat tal-Assoċjazzjoni dwar it-Trasport Pubbliku, u b'Nota tat-18 ta' April, 2005, Victor Spiteri bħala president, Felix Fenech bħala viċi-president, Manwel D'Amato bħala segretarju, Alphonse Abela bħala kaxxier u John Camilleri, Jesmond Mario Farrugia u Charles Seychell bħala membri tal-Kumitat Eżekuttiv tal-Assoċjazzjoni dwar it-Trasport Pubbliku, assumew l-atti tal-kawża f'isem l-istess Assoċjazzjoni

VS

Charles VASSALLO

Il-Qorti:

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat l-Att ta' Ċitazzjoni mressaq fl-10 ta' Frar, 1998, li bih u għar-raġunijiet hemm imfissrin, l-atturi fil-kwalita' tagħhom hawn fuq imsemmija talbu li l-Qorti tikkundanna lill-imħarrek iħallashom is-somma ta' Lm 5157.80 li kienet tirrappreżenat l-ammont li huwa naqas li jiddepożita fil-kont tal-Assoċjazzjoni mill-ġbir li huwa għamel mill-bejgħ tal-biljetti tal-karozzi tal-linja għall-jum tas-6 ta' April, 1994;

Rat in-Nota tal-Eċċezzjonijiet imressqa fit-22 ta' Ottubru, 1999, li biha l-imħarrek laqa' għall-azzjoni attriċi billi rressaq bosta eċċezzjonijiet preliminari, fosthom dik tal-preskrizzjoni, u wkoll fil-mertu, billi qal li huwa uża l-għaqqal kollu mistenni minnu dwar il-flus imħollijin f'idejh. Żied jgħid li dak li ġara kien minħabba li kien vittma ta' serq li sar fuqu minn persuni li ttieħdu proċeduri kriminali kontra tagħhom u kienu saħansitra nstabu ħatja tar-reat magħmul fuqu. Talab għalhekk li jissejħu fil-kawża ż-żewġ persuni li nstabu ħatja li serquh. Fl-aħħarnett, huwa ċaħad li huwa b'xi mod debitur tal-atturi;

Rat id-degriet tagħha tad-29 ta' April, 2003, li bih laqgħet talba tal-atturi biex iressqu provi dokumentali meħuda mill-atti tal-proċediment kriminali kontra Noel Dark u Emanuel Mugliette¹;

Rat ix-xhieda mogħtija mill-partijiet u x-xhud tagħhom quddiem il-Qorti;

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet imressqa mill-imħarrek fis-26 ta' Mejju, 2004², dwar it-talba tiegħu biex jissejħu fil-kawża Noel Dark u Emanuel Mugliette;

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet imressqa mill-atturi fil-5 ta' Novembru, 2004³, bi twegiba għal dik tal-imħarrek;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-degrieti tagħha tad-9 ta' Diċembru, 2004, tal-25 ta' Mejju, 2005, u tat-30 ta' Mejju, 2005, li bihom ħalliet il-

---

¹ Kumpilazzjoni 621/94PV

² Paġġ. 127-9 tal-proċess

³ Paġġ. 131-4 tal-proċess

kawża għall-provvediment dwar it-talba tas-sejha fil-kawża;

Ikkunsidrat:

Illi din hija kawża dwar ħlas ta' flus tal-Assoċjazzjoni dwar it-Trasport Pubbliku li l-atturi jgħidu li kienu f'idejn l-imħarrek u li naqas li jiddepożitahom kif messu;

Illi l-imħarrek laqa' billi qal li huwa uża l-għaqaq kollu li kien mistenni minnu u dak li għadda minnu ma kienx htija tiegħu, u għalhekk ma kellu jhallas xejn lill-atturi u lill-Assoċjazzjoni rappreżentata minnhom. Ladarba kien vittma ta' aggressjoni f'serqa li saret fuq il-persuna tiegħu, irid li jkunu msejnin fil-kawża l-persuni li ħabtu għalih;

Illi dan il-provvediment qiegħed jingħata dwar jekk din il-Qorti għandhiex tordna li jissejhu fil-kawża ż-żewġ persuni msemmija mill-imħarrek;

Illi mill-fatti li joħorġu mill-atti tal-kawża jirriżulta li l-imħarrek kien impjegat mal-Assoċjazzjoni attriċi bħala bejjiegħ tal-biljetti tal-karozzi tal-linja. Fost ix-xogħlijiet li kienet iġġib magħha dik il-ħatra, kien hemm dak li, f'għeluq il-jum, jigbor il-ħlasijiet kollha ta' dak inhar u jmur jiddepożitahom fil-kont tal-bank f'isem l-Assoċjazzjoni. L-imħarrek kien jaħdem minn 60 gabbana fil-venda ta' Bieb il-Belt⁴. Fis-6 ta' April, 1994, l-ammont depożitat ma kienx jaqbel mal-ammont dikjarat ta' flus miġbura. Id-differenza kienet ta' Lm 5157.80;

Illi nhar is-6 ta' April, 1994, meta l-imħarrek kien tela' lura mix-xogħol u kien niżel minn xarabank u miexi lejn id-dar, kien itteħidlu basket minn idejh li fih kellu biċċa mill-flus minnu miġbura mill-bejgħ tal-biljetti ta' dak inhar u kwantita' ta' biljetti mhux mibjugħa. Min wettaq is-serqa kien instab ħati ta' dan minn Qorti kompetenti b'sentenza mogħtija fl-24 ta' Lulju, 1996⁵. Dawn il-persuni kienu identifikati bħala Noel Dark u Emanuel Mugliette, iż-żewġ

---

⁴ Xhieda ta' Emanuel Galea 17.1.2000, f'paġ. 45 tal-process

⁵ Dok "A", f'paġġ. 17 sa 23 tal-process

persuni li l-imħarrek qiegħed jitlob is-sejħa fil-kawża tagħhom f'din il-kawża. Il-kawża nfetħet fi Frar tal-1998;

Illi dwar l-aspett legali tat-talba għas-sejħa fil-kawża, ikun xieraq li jingħad minnufih li s-sejħa fil-kawża hija meqjusa bħala intervent imġiegħel (intervent koatt) u tista' tintalab biss mill-partijiet fil-kawża jew tiġi ordnata mill-Qorti minn rajha jekk jidher meħtieġ fl-interess tal-ġustizzja. Dan joħroġ mill-kliem tal-artikolu 961 tal-Kap 12 u minn kif l-istitut tas-sejħa fil-kawża ġie mfisser u ġeneralment konsistentement applikat matul iż-żmien mill-Qrati tagħna;

Illi huwa sewwasew dan l-aspett li jagħraf is-sejħa fil-kawża mill-intervent (volontarju) ta' persuna interessata *in statu et terminis*. Dan huwa għaliex filwaqt li l-parti msejħa fil-kawża tieħu s-sura ta' parti mħarrka, il-parti intervenuta ma ssirx kontradittori tal-pretensjonijiet attriċi, imma tipparteċipa f'kollox waqt il-proċess għal raġunijiet ta' integrità ta' ġudizzju, applikabilità tas-sentenza u, fuq kollox, għall-istruzzjoni iżjed sħiħa tal-istess proċess⁶. Kemm hu hekk, ġie mfisser li l-għan utilitarju tal-istitut tas-sejħa fil-kawża joħroġ (a) mill-ħtieġa li jsaħħaħ il-ġudizzju fejn minn għadd ta' persuni li messhom ġew imħarrkin, tħallew uħud barra; u (b) biex jitharsu l-jeddijiet ta' min ikun interessat indirettament fl-azzjoni ewlenija li x'aktarx iġġib warajha azzjoni oħra bħala konsegwenza tagħha⁷. Waħda mill-applikazzjonijiet ta' dawn iż-żewġ għanijiet toħroġ fejn ikun hemm is-solidarjeta' preżunta bejn persuni li dwarhom jitressqu l-pretensjonijiet attriċi⁸;

Illi, b'żieda ma' dan jingħad ukoll, li biex persuna tissejjaħ fil-kawża irid jintwera li dik il-persuna għandha interess ġuridiku attwali, legali u dirett fil-mertu tal-kawża, liema interess irid ikun jixxiebah (għalkemm mhux bilfors jaqbel għal kollox) ma' dak tal-parti li titlob is-sejħa tagħha. Jimplika dan l-interess li l-parti mħarrka wkoll ikollha

⁶ P.A. JSP 4.5.1992 fil-kawża fl-ismijiet *Jean Depasquale noe et vs David Jones* (mhix pubblikata)

⁷ App. Ċiv. 15.3.1991 fil-kawża fl-ismijiet *Agent Accountant General et vs Xuereb noe* (Kollez. Vol: LXXV.ii.160)

⁸ App. Kumm. 27.1.1997 fil-kawża fl-ismijiet *Azzopardi et noe vs Attard et* (Kollez. Vol: LXXXI.ii.217)

interess u li l-parti msejha fil-kawza ma tiddaħħalx biex tissupplimenta għal parti li giet imħarrka hażin⁹;

Illi l-prinċipju ewlieni li għandu jitqies huwa li l-imsejjaħ fil-kawza, b'differenza minn dak li jkun indaħal fil-kawza minn rajh *in statu et terminis*, jitqies bħallikieku kien imħarrek u, kif juri l-artikolu 962, bis-sentenza mogħtija f'dik il-kawza jista' jinheles jew jiġi kundannat daqslikieku l-kawza inħarġet mill-bidunett kontrih. Fi kwalunkwe każ, l-interess tal-imsejjaħ fil-kawza għandu jkun ta' livell bħal dak imfisser minn ħafna sentenzi tal-Qrati tagħna bħala l-interess ġuridiku li għandu jkollha parti fil-kawza. Tali interess għandu jkun fl-eżitu tal-ġudizzju, jiġifieri interess mifhum fis-sens li l-imsejjaħ fil-kawza jkun jista' jsostni r-raġunijiet tal-parti attriċi, jew dik tal-parti mħarrka, jew saħansitra dik tagħha nfisha, li fiha tingħata deċiżjoni – dejjem fil-limiti tal-azzjoni mressqa – li tistabilixxi ċerti fatti u ċerti drittijiet favorevoli jew kuntrarji għall-persuna msejha, mingħajr ma din tiġi neċessarjament misjuba ħatja jew meħlusa¹⁰. Fil-każ preżenti, dan l-interess li jrid jintwera għandu jkun l-interess ta' persuna mħarrka;

Illi l-Qorti għandha tordna s-sejha fil-kawza jekk il-persuna li tagħha tintalab din is-sejha jkollha dak l-interess li huwa meħtieġ mil-liġi f'persuna biex minnu tista' tiġi proposta azzjoni jew biex tiġi opposta kontestazzjoni¹¹. Iżda d-deċiżjoni jekk tingħatax is-sejha fil-kawza m'hijjex waħda li torbot idejn il-Qorti bis-sempliċi fatt li tkun saritilha talba għaldaqshekk. Il-Qorti dejjem għandha s-setgħa li teżerċita diskrezzjoni jekk tilqax talba bħal dik, bħalma għandha s-setgħa li, f'xi ċirkostanzi, tordna minn rajha s-sejha ta' xi persuna fil-kawza. Minħabba li l-provvediment li bih tordna s-sejha fil-kawza ta' persuna huwa wieħed interlokutorju, il-Qorti tista' wkoll tibdel il-fehma tagħha jew titbiegħed minn dik l-ordni fi stadju ieħor tal-kawza¹². Iżda

---

⁹ P.A. 6.2.1962 fil-kawza fl-ismijiet *Tabone noe vs Magri* (Kollez. Vol: XLVI.ii.561) u l-bosta sentenzi hemm imsemmija; u App. Kumm. 19.5.1995 fil-kawza fl-ismijiet *P. Wismayer et vs C. Wismayer et* (Kollez. Vol: LXXIX.ii.955)

¹⁰ Kumm 15.5.1953 fil-kawza fl-ismijiet *Cutajar vs Vincenti Kind pro et noe* (Kollez. Vol: XXXVII.iii.883)

¹¹ P.A. 29.10.1935 fil-kawza fl-ismijiet *Libreri vs Staines noe* (Kollez. Vol: XXIX.ii.706) u s-sentenzi hemm imsemmija

¹² App. Ċiv. 4.12.1998 fil-kawza fl-ismijiet *Abela vs Valentino et* (Kollez. Vol: LXXXII.ii.1202)

hija ħaġa żgura li s-sejħa fil-kawża mhux obbligu imqiegħed fuq il-Qorti biex tħares hi l-interessi ta' xi waħda mill-partijiet fil-kawża¹³;

Illi fuq kollox l-istitut tas-sejħa fil-kawża ma jistax jiġi applikat u m'għandux jintuza fejn il-ġudizzju jkun diġa' integratu bil-preżenza fil-kawża tal-parti mħarrka, u fejn ir-responsabbiltà tal-istess parti mħarrka tkun ċara minkejja r-relazzjonijiet li din seta' kellha ma' ħaddieħor li, kwantu għall-parti attriċi, tibqa' terza persuna¹⁴;

Illi meta l-Qorti tqis sewwa l-mod kif inhi mfassla l-azzjoni attriċi li għandha quddiemha, fid-dawl tal-konsiderazzjonijiet li għadhom kemm saru, u wkoll tal-eċċezzjonijiet tal-imħarrek, hija tasal għall-fehma li m'għandhiex tilqa' t-talba għas-sejħa fil-kawża ta' Dark u Mugliette. Dan jingħad prinċipalment għaliex il-baži tal-azzjoni attriċi hija l-allegazzjoni ta' ksur ta' obligazzjoni fiduċjarja fl-imħarrek imnissla minn rabta kuntrattwali (dik tal-impieg tiegħu fi ħdan l-Assoċjazzjoni). L-azzjoni ma tidhirx mibnija fuq il-binarji tad-delitt jew tal-kważi delitt. Lanqas ma huma l-atturi qegħdin jixlu lill-imħarrek b'għamil delittwali li jġibu kompliċi ma' min ħabat għalih u serqu (b'mod li b'hekk joħloq solidarjeta' delittwali ma' dawk li tagħhom qiegħed jitlob is-sejħa fil-kawża)¹⁵. Mill-banda l-oħra, mill-mod kif laqa' għal dik l-azzjoni, l-imħarrek jista' jew jingħata raġun li hu naqas li jwettaq l-obbligazzjoni tiegħu minħabba aċċident jew forza maġġuri (u għalhekk jiġi meħlus mir-responsabbiltà) jew, minkejja dak li jgħid li għalu, jitqies xorta waħda li naqas li jeħles mill-flus miġbura fil-ħin, u għalhekk responsabbli xorta waħda lejn l-atturi. Il-Qorti hija tal-fehma sħiħa li fl-ebda waħda minn dawn iż-żewġ xenarji ma hija meħtieġa l-preżenza fil-kawża ta' Noel Dark u Emanuel Mugliette. L-“eżitu sfavorevoli” li l-imħarrek jipotizza fin-Nota tiegħu huwa wieħed fejn huwa nnifsu biss jista' jitqies inadempjenti, u l-ebda sejħa fil-kawża ma tista' tkunlu ta' wens għal dak in-nuqqas. Fuq kollox, il-ġudizzju huwa

¹³ App. Inf. 17.2.2003 fil-kawża fl-ismijiet *Żammit & Cachia Limited vs Hix Limited*

¹⁴ App. Inf. 18.5.1995 fil-kawża fl-ismijiet *Farrugia vs Fava* (Kollez. Vol: LXXIX.ii.1110)

¹⁵ P.A. 12.3.1946 fil-kawża *Abdilla vs Camilleri et* (Kollez. Vol: XXXII.ii.253)

Kopja Informali ta' Sentenza

integru għal dak li jirrigwarda l-parametri tal-kwestjoni kif l-atturi dehrilhom li kellhom iressquha quddiem il-Qorti;

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qegħda tipprovdi billi:

Tiċhad it-talba tal-imħarrek biex jissejñu fil-kawża Noel Dark u Emanuel Mugliette; u

Tordna li s-smiġħ tal-kawża jissokta bil-ġbir tal-provi tal-partijiet u bit-trattazzjoni tal-eċċezzjonijiet relattivi.

Moqrija

< Sentenza In Parte >

-----TMIEM-----